

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

W CENTRUM TERAPEUTYCZNO – ROZWOJOWYM

Aleksandra Sutkowska w Pionkach

PREAMBUŁA

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Centrum Terapeutyczno – rozwojowe Aleksandra Sutkowska w Pionkach jest niesienie dziecku pomocy we wszystkich obszarach jego rozwoju. Wszelkie działania podejmowane przez pracowników, stażystów, praktykantów, wolontariuszy są podporządkowane dobru i bezpieczeństwu dzieci. Obejmuje to również reagowanie na dostrzeżone przejawy przemocy, krzywdzenia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Centrum zwanymi „Standardami Ochrony Małoletnich”, a także etyką zawodową oraz kompetencjami pracowników.

Rozdział I

Objaśnienie pojęć

1. **Dziecko / Małoletni** – każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
2. **Dziecko o specjalnych potrzebach edukacyjnych** – dziecko, które potrzebuje rozpoznania i zaspokajania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych wynikających z następujących czynników: szczególnych uzdolnień, niepełnosprawności, niedostosowania społecznego, choroby przewlekłej, specyficznych trudności w uczeniu się, zaburzeń komunikacji językowej, niepowodzeń edukacyjnych, sytuacji kryzysowych lub traumatycznych oraz trudności adaptacyjnych.
3. **Opiekun** – osoba uprawniona do reprezentacji Małoletniego, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, albo inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu (w tym rodzina zastępcza).
4. **Właściciel** – przełożony, osoba kierująca Centrum Terapeutyczno – Rozwojowym oraz zatrudnioną tu grupą ludzi.
5. **Personel / członek personelu** – osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej a także praktykant, stażysta, wolontariusz.
6. **Terapeuta/Psycholog/Psychoterapeuta/Logopeda/Nauczyciel** – członek personelu, którego zadaniem jest prowadzenie zajęć o charakterze terapeutycznym, dydaktycznym i opiekuńczym.

7. **Dane osobowe** – informacje dotyczące podopiecznego Centrum Terapeutyczno – Rozwojowego Aleksandra Sutkowska umożliwiające jego identyfikację.
8. **Zgoda rodzica/prawnego opiekuna dziecka** – zgoda rodzica/opiekuna prawnego dziecka.
9. **Krzywdzenie** – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
10. **Osoba sprawująca nadzór nad realizacją standardów / koordynator stosowania standardów** – pracownik wyznaczony przez właściciela Centrum Terapeutyczno – Rozwojowego.

Rozdział II

Zasady rekrutacji osób ubiegających się o przyjęcie do pracy w Centrum Terapeutyczno – Rozwojowym Aleksandra Sutkowska w Pionkach

Aby jak w największym stopniu zniwelować zagrożenia związane z krzywdzeniem dzieci przez pracowników Centrum Terapeutyczno – Rozwojowego rekrutacja osób ubiegających się o przyjęcie do pracy odbywać się będzie według ustalonych zasad, które obejmują:

1. Ocenę przygotowania kandydatów do pracy na podstawie dokumentów potwierdzających posiadane wykształcenie.
2. Uzyskanie informacji, czy dane kandydata do pracy są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.
3. Uzyskanie od kandydata zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego.

Rozdział III

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Zachowania pozytywne:

1. Na pierwszym spotkaniu z małoletnim:

- przedstaw się, powiedz kim jesteś i na czym będzie polegać wasza współpraca (np. co będziemy robić, o czym będziemy rozmawiać itp.),
- zapoznaj dziecko ze Standardami Ochrony Małoletnich w wersji skróconej, które zawierają informacje istotne dla małoletnich (**Załącznik nr 1**),
- poinformuj małoletniego, że w każdej chwili może zadawać pytania,
- ustal z opiekunem, czy i w jakim zakresie będzie on uczestniczył w zajęciach /spotkaniach.

2. Jeżeli okaże się, że małoletni potrzebuje obecności opiekuna w większym zakresie, możesz modyfikować pierwotnie ustalone zasady.

3. Przy każdym kontakcie z małoletnim weź pod uwagę jego wiek, stan zdrowia, możliwości poznawcze i indywidualne potrzeby.

4. W komunikacji z małoletnim zachowuj cierpliwość i szacunek, staraj się, by Twoja twarz była na poziomie jego twarzy.

5. Kontakt fizyczny z małoletnim, który jest związany z terapią (logopedyczną, integracji sensorycznej, ruchu, neurotaktylną, odruchów posturalnych i dynamicznych) oraz ten nie związany z terapią np. przytulanie może odbywać się wyłącznie za jego zgodą.

6. Jeżeli rozmawiasz z opiekunem na temat sytuacji małoletniego, staraj się, aby małoletni nie był obecny przy rozmowie. Jeżeli obecność małoletniego jest niezbędną, pamiętaj o tym w czasie rozmowy i kieruj swą wypowiedź do wszystkich obecnych.

7. Szanuj prawo małoletniego do prywatności, a jeżeli musisz odstąpić od tej zasady wyjaśnij to.

8. Unikaj zbędnego ryzyka w pracy z małoletnim – sprawdzaj czy sprzęt i otoczenie jest bezpieczne.

9. Jeżeli zauważysz taką potrzebę, możesz zasugerować opiekunom kontakt z innym specjalistą, np. psychiatrą, fizjoterapeutą, laryngologiem.

10. Zachowaj szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wycuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Zachowania negatywne:

1. Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małego.
2. Nie wolno Ci krzyżać na małego w sytuacji innej niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub innych małych.
3. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną małego.
4. Nie ignoruj i nie bagatelizuj odczuć małego, np. strachu, wstydu, niepewności co do nowej sytuacji.
5. Nie wolno Ci nawiązywać z małym jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych (seksualne żarty, komentarze, gesty). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małym przez pracownika lub pracownikiem przez małego, muszą być zgłaszane właściciela placówki. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj, ale z zachowaniem godności osób zainteresowanych.
6. Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku małego dla potrzeb prywatnych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie.) Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli właściciel nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgód rodziców/opiekunów prawnych.
7. Nie wolno Ci zapraszać małych do swojego prywatnego domu / mieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy.
8. Nie wolno Ci kontaktować się z małymi przez prywatne kanały komunikacji i media (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych). Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małymi i ich rodzicami poza godzinami pracy są kanały służbowe.
9. Nie wolno Ci proponować małym alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w ich obecności.
10. Nie podejmuj innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małego lub osoby trzecie. Możesz w zależności od wieku dziecka, sytuacji, i innych czynników wykonywać czynności tj. powstrzymanie dziecka od zrobienia sobie lub innym krzywdy, wspieranie dziecka podczas wykonywania zadań terapeutycznych (np. ćwiczeń logopedycznych).
11. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małych. Obejmuje to wizerunek dziecka,

informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.

Rozdział IV

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi

1. W przypadku zajęć grupowych dbaj o to, by wszyscy uczestnicy czuli się bezpiecznie i komfortowo.
2. Przed rozpoczęciem zajęć poinformuj małoletnich o obowiązujących zasadach.
3. Każdy uczestnik zajęć grupowych ma prawo do szacunku, a jednocześnie jest zobowiązany do respektowania praw i wolności osobistych kolegów i koleżanek.
4. Uczestnicy mają prawo do własnych opinii i poglądów, muszą je jednak wyrażać w sposób kulturalny, z szacunkiem dla innych.
5. Na terenie Centrum Terapeutyczno – Rozwojowego nie są akceptowane jakiegokolwiek formy przemocy.

Rozdział V

Zasady podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

1. Reaguj zawsze, gdy podejrzewasz krzywdzenie małoletniego lub posiadasz informacje o krzywdzeniu małoletniego.
2. W przypadku, gdy zauważysz sytuacje przemocowe pomiędzy samymi małoletnimi (np. podczas zajęć grupowych), reaguj natychmiast w sposób adekwatny do sytuacji, a następnie podejmij decyzję co do dalszych działań (np. ustal spotkanie z opiekunami małoletnich).
3. Jeżeli podejrzewasz, że zagrożone jest życie i zdrowie małoletniego, poinformuj o tym odpowiednie służby (np. dzwoniąc pod numer 112).
4. W przypadku gdy małoletni doznaje krzywdzenia, skonfrontuj swoje obawy z rodzicem/opiekunem prawnym a następnie poinformuj o zdarzeniu, lub swoich podejrzeniach co do krzywdzenia małoletniego osobę sprawującą nadzór nad realizacją Standardów Ochrony Małoletnich w Centrum Terapeutyczno – Rozwojowym.

Rozdział VI

Procedura podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

1. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, pracownik zgłasza to osobie sprawującej nadzór nad realizacją Standardów Ochrony Małoletnich w Centrum Terapeutyczno – Rozwojowym.
2. Osoba sprawująca nadzór nad realizacją Standardów powiadamia właściciela Centrum Terapeutyczno – Rozwojowego. Następnie wraz z przynajmniej dwuosobowym zespołem specjalistów oraz pracownikiem zgłaszającym zdarzenie sporządza notatkę służbową i podejmuje decyzję co do dalszego postępowania w danej sprawie.
3. Notatka służbowa powinna zawierać następujące informacje:
 - okoliczności krzywdzenia, które udało się ustalić, lub których wystąpienie pracownik zgłaszający zdarzenie podejrzewa,
 - informacje o zachowaniu i wypowiedziach dziecka wskazujące na doświadczenie krzywdzenia.
4. Rodzice/opiekunowie prawni dziecka są zapraszani do Centrum Terapeutyczno – Rozwojowego przez koordynatora stosowania standardów.
5. Osoba sprawująca nadzór nad realizacją standardów lub inny pracownik np. psycholog informuje rodziców/opiekunów o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji w zależności od rodzaju sprawy.
6. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia wobec małoletniego jednego z czynów określanym mianem krzywdzenia właściciel Centrum Terapeutyczno – Rozwojowego składa zawiadomienie do odpowiednich instytucji:
 - do policji w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka,
 - do Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w przypadku niewłaściwego wykonywania opieki rodzicielskiej,
 - do jednostki uprawnionej do uruchomienia „Niebieskiej Karty”.
7. W przypadku ujawnienia krzywdzenia małoletniego powołany zespół specjalistów Centrum Terapeutyczno – Rozwojowego opracowuje plan wsparcia małoletniego. Wsparcie obejmuje przede wszystkim współpracę z instytucjami pomocowymi oraz objęcie małoletniego szczególną opieką w Centrum Terapeutyczno – Rozwojowym.

Wsparcie w postaci rozmowy/ propozycji skorzystania z instytucji pomocowych udziela się również w razie potrzeby rodzicowi/opiekunowi prawnemu.

8. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi **Załącznik nr 2** do powyższego dokumentu. Kartę załącza się do dokumentacji prowadzonej przez osobę wyznaczoną do koordynowania stosowania Standardów Ochrony Małoletnich.

9. Wszyscy pracownicy, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych byli zaangażowani w całą procedurę są zobowiązani do zachowania tajemnicy służbowej, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział VII

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu

1. Na terenie Centrum Terapeutyczno – Rozwojowego dziecko nie ma możliwości swobodnego dostępu do Internetu.
2. Wykorzystanie przez dziecko technologii komputerowej na zajęciach, terapii dopuszczalne jest wyłącznie pod okiem osoby prowadzącej zajęcia.
3. W przypadku podejrzenia skrzywdzenia dziecka z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (korzystanie przez dziecko ze stron zawierających niebezpieczne treści, cyberprzemoc) podejmuje się działania zgodnie z rozdziałem V i VI.

Rozdział VIII

Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów Ochrony Małoletnich

1. Właściciel wyznacza Iwonę Sutkowską jako osobę sprawującą nadzór nad realizacją Standardów Ochrony Małoletnich w Centrum Terapeutyczno – Rozwojowym.
2. Osoba, o której mowa w pkt.1, po zaciągnięciu opinii pracowników, raz na dwa lata dokonuje oceny Standardów Ochrony Małoletnich i je aktualizuje, tak aby były dostosowane do aktualnych potrzeb oraz z obowiązujących przepisów.

Rozdział IX

Postanowienia końcowe

1. Standardy Ochrony Małoletnich w obecnym brzmieniu obowiązują od dnia: 15.08.2024 r.

2. Standardy Ochrony Małoletnich dostępne są na stronie www.centrumrozwojowe.pl oraz w wersji papierowej w recepcji Centrum Terapeutyczno – Rozwojowym.

3. Dzieciom przekazywane są do zapoznania/omawiane na pierwszym spotkaniu Standardy Ochrony Małoletnich w wersji skróconej, które zawierają informacje istotne dla małoletnich.

4. Standardy Ochrony Małoletnich zostały przygotowane na podstawie obowiązujących przepisów prawa polskiego, w szczególności Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnymi ochronie małoletnich (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) oraz Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606).

.....

Data i podpis

Załącznik nr 1

Standardy Ochrony Małoletnich – wersja dla Małoletnich

Zależy mi na tym, abyś w czasie naszych spotkań czuła/czuł się bezpiecznie i komfortowo. Dlatego wypisałam kilka najważniejszych zasad, które będą obowiązywać w czasie tych spotkań.

1. Na pierwszym spotkaniu powiem Ci na czym będzie polegać nasza współpraca. Możesz dopytać mnie o wszystko, co nie będzie dla Ciebie jasne i zrozumiałe.
2. Możesz mi zadawać pytania i mówić o swoich wątpliwościach także na kolejnych spotkaniach – zawsze, kiedy będziesz czuć taką potrzebę.
3. Zawsze możesz mnie też poinformować o trudnych sytuacjach, np. w szkole.
4. Wspólnie z Twoimi rodzicami ustalimy czy będą oni obecni na naszych spotkaniach.
5. Wszystko, o czym powiesz mi podczas naszych spotkań jest objęte tajemnicą. To znaczy, że nie mogę o tym nikomu mówić. Są jednak pewne wyjątki. Niektóre informacje będę przekazywać Twoim rodzicom – wspólnie ustalimy, jakie to będą informacje. Mogę też przekazywać niektóre informacje Policji albo innym służbom, jeżeli uznam, że zagrożone jest życie albo zdrowie Twoje lub innych osób.
6. Jeżeli będziesz potrzebować przytulenia lub pocieszenia, zawsze możesz mnie o to poprosić. Nie będę Cię przytulać bez Twojej zgody.
7. Będę Cię pytać o zdanie w sprawach, w których mogę dać Ci wybór.
8. Jeżeli wydarzy się coś, co Cię zaniepokoi, ktoś Cię skrzywdzi lub przekroczy Twoje granice, możesz mi o tym powiedzieć i poprosić o pomoc.
9. Masz prawo do własnych opinii i poglądów, musisz je jednak wyrażać w sposób kulturalny, z szacunkiem dla innych.
10. W przypadku zajęć grupowych mogę Ci przedstawić dodatkowe zasady.
11. Pamiętaj, że każdy uczestnik zajęć grupowych ma prawo do szacunku, a jednocześnie jest zobowiązany do respektowania praw i wolności osobistych kolegów i koleżanek. Nie są akceptowane jakiegokolwiek formy przemocy.

KARTA INTERWENCJI

| | | |
|---|--------------|---|
| Imię i nazwisko dziecka: | | |
| Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia) | | |
| Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia: | | |
| Opis podjętych działań | Data: | Działanie: |
| Spotkania z rodzicem /prawnym opiekunem dziecka (imię i nazwiska rodzica /prawnego opiekuna) | Data: | Opis spotkania: |
| Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe) | Data: | 1. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. 2. Wniosek o wgląd w sytuację dziecka / rodziny. 3. Inny rodzaj interwencji. Jaki? |
| Dane dotyczące interwencji | Data: | Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję: |
| Wyniki interwencji: - działania organów wymiaru sprawiedliwości (jeśli takie informacje zostały uzyskane), - działania placówki, - działania rodziców (jeśli takie informacje zostały uzyskane) | Data: | Działanie: |